

Dráty pod kontrolou

Elektrina z Německa už tolik nezlobí, říká předseda představenstva ČEPS Jan Kalina.

ROZHOVOR
str. 12–13

zítra čtete:

**SPECIÁLNÍ
vydání E15**

Nejdůležitější
události
letošního roku

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 25,927/+0,141 Kč ➔ PX • 917,55/+0,01% ➔ EURO STOXX 50 • 3269,79/-0,29% ➔ ZLATO • 1133,65 \$/+0,71%

KOMENTÁŘ: KAUZA RATH: DŮKAZY, KTERÉ OBSTOJÍ / str. 14

Krátce

Zákonodárci navštíví za miliony exotické ráje

Thajsko, Indonésie, Jižní Korea, Mongolsko či Omán. To jsou některé z destinací, které v příštím roce navštíví čeští poslanci. Na veškeré zahraniční cesty mají stejně jako letos vyčleněno 29,5 milionu korun. **str. 2**

Škoda dodá do Finska tramvaje za čtyři miliardy

Finská firma Transtech ze skupiny Škoda Transportation získala objednávku na dalších 49 tramvají pro Helsinky za čtyři miliardy korun. Tamní dopravní podnik využil opci na 20 vozidel a zároveň podepsal záměr odebrat dalších 29 tramvají pro novou linku. **str. 6**

Úroky hypoték dosáhly nového dna

Průměrná úroková sazba hypoték v České republice klesla v listopadu na nové minimum. Konkrétně na 1,77 procenta. Lidé si minulý měsíc pořídili přes 14 tisíc hypotečních úvěrů, což je meziměsíčně o téměř pět tisíc úvěrů na bydlení více. **str. 6**

Investiční hity roku 2016

TRHY A SVĚTOVÁ EKONOMIKA / str. 8

 twitter.com/e15news

MIROSLAV KALOUSEK:

Priority vlády ČR: Chceme pořádat mejdán až do voleb 2017. Co bude pak, to je nám úplně jedno. To neřešíme.

Zápisník
Jaroslava Bukovského

Všechno je jinak

Terorismus nemá ani zbla šanci ovlivnit život v Evropě. Přinejmenším ten ekonomický. Neochvějně je o tom alespoň přesvědčen kapitál investující na kontinentálních burzách. Dvacátého prosince, tedy první obchodní den po berlínském krveprolití, německá burza mírně posílila. Nejde přitom o projev narůstajícího cynismu, propadu se nedočkala ani Francie po útocích v Paříži nebo v Nice a akcemi nezamával ani březnový Brusel. Možná je to v posledních letech ten nejsilnější vzkaz finančního světa prostému lidu.

Skutečná reálná mzda Čechů je přibližně o pětinu vyšší než uvádějí statistici. Ukazuje na to alespoň výzkum společnosti truconneXio. Podle něho zaměstnanci v prosinci strávili aktivitami nesouvisejícími s prací 95 minut denně, což je kolem devatenácti procent standardní pracovní doby. K mezinárodně ostudným 27 220 korunám průměrné mzdy, tedy částky zapáchající tuzemskými montovnami i Čechům stále cizí asertivitou, je tedy nutno připočítat 6231 korun webovného jakožto pozornost zaměstnavatele.

Tuzemské banky jsou bity na poplatcích. Klientům letos zatím dokázaly strhnout jen 33 miliard korun, což je nejsilnější pokles za posledních pět let. Usilovná snaha bank, aby lidé svá bankovní konta protáčeli přes burzu, snad konečně zabere a Češi se zas praští přes kapsu. Aneb bohatá banka, spokojená banka.

Protagonisté dne

Martin ELKÁŇ
ŘEDITEL ČESKÉ POŠTY

Stávající zaměstnanci nejsou pro Českou poštu dobrou vizitkou, zvláště v době, kdy jsou na její služby kladeny největší nároky.
str. 7

James DIMON
VÝKONNÝ ŘEDITEL JP MORGAN

Jím vedená banka dostala ve Švýcarsku pokutu 34 milionů franků za kartelové dohody a manipulace se sazbami.
str. 9

Horst SEEHOFER
BAVORSKÝ PREMIÉR A ŠÉF CSU

Až příliš horlivá reakce na teroristický útok v Berlíně vyznívá podle kritiků jako snaha získat snadno politické body.
str. 10

BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

HASIČI VČERA v prostoru kolem tržnice na plzeňském náměstí Republiky instalovali betonové zábrany. Opatření souvisí s teroristickým útokem v Berlíně. Betonové bloky či jiné bariéry jsou nyní instalovány i v dalších městech. Zvýšená bezpečnostní opatření potrvají do 2. ledna.

Zákonodárci navštíví za miliony exotické ráje

■ V příštím, volebním roce mají zahraniční cesty poslanců spolknout stejně peněz jako letos. Část opozice by je seškrtala.

Pavel Otto

Thajsko, Indonésie, Jižní Korea, Mongolsko a také Omán či Alžír. To jsou některé z destinací, které v příštím roce navštíví čeští poslanci. Na veškeré zahraniční cesty, z nichž se část uskuteční s ministerstvy nebo Nejvyšším kontrolním úřadem, mají stejně jako letos vyčleněno 29,5 milionu korun. „Myslím, že je zásadní dokázat komunikovat se zeměmi kolem nás, abychom se navštěvovali, vyměňovali si zkušenosti,“ řekl místopředseda Poslanecké sněmovny Jan Bartošek (KDU-ČSL).

Například výbor pro veřejnou správu pojedje s ministryní pro místní rozvoj Karlou Šlechtovou

(ANO) na konferenci o cestovním ruchu do Thajska. Výbor pro obranu plánuje výjezd do Ománu. A kontrolní výbor vyrazí s NKÚ do Indonésie na pozvání tamní strany. „Je to s podivem, ale skutečně jsme byli jako standardní evropská země požádáni o to, abychom pomohli se zaváděním kontrolního systému v této zemi,“ vysvětlil šéf KSČM Vojtěch Filip.

Trávít čas jen v poslaneckých lavicích nemíní ani členové rozpočtového výboru. Vycestují do USA, aby tam jednali o způsobu financování městských aglomerací. Hospodářský výbor zamíří do Jižní Koreje, která je důležitým obchodním partnerem Česka, výbor pro bezpečnost do Alžírka a petiční do Mongolska.

V době ekonomické recese se parlament musel smířit s deseti procentním snížením svého

rozpočtu, cestování do ciziny se škrty dotkly ještě citelněji. Na práci dolní komory se to přitom neprojevalo. „Zahraněční cesty budou stát i v příštím roce spoustu peněz. Myslím, že to není zdůvodnitelné zájmy sněmovny,“ uvedla její bývalá předsedkyně za ODS Miroslava Němcová, která v tomto volebním období řídí mandátový a imunitní výbor.

Vzhledem k tomu, že jsou na podzim sněmovní volby, se většina poslanců podívá napřesrok za hranice jen jednou. Z celkového rozpočtu nechají necelé čtyři miliony nově zvoleným zákonodárcům.

Senátoři budou své výjezdy teprve schvalovat, už v lednu mají navštívit Chile. Letos procestovali sedm milionů. Úspěšně podle nich byly mise v Turecku, Číně nebo v Kanadě.

Na veškeré zahraniční cesty mají poslanci stejně jako letos vyčleněno

29,5
milionu korun.

Poslanci mají obavy, že se reforma psychiatrie vleče

■ První evropské peníze na moderní komunitní centra duševního zdraví přitečou v lednu. V první fázi je připraveno pět projektů center v různých regionech.

Adéla Čabanová

Na velkou reformu psychiatrie je připraveno 2,2 miliardy korun z evropských fondů. Ministr zdravotnictví Miloslav Ludvík (ČSSD) považuje změny v psychiatrické péči za nutné, protože současný systém neodpovídá standardu vyspělých evropských zemí. „Rok 2016 byl rok příprav, na počátku příštího roku se dostaneme do realizační fáze,“ přislíbil Ludvík, který musel před poslanci zdravotního výboru vysvětlit zpoždění reformy péče o duševně nemocné. Vrásky dělá i poslancům v koaličních barvách.

„Dva a půl roku diskutujeme, pojďme už ke konkrétním reálným věcem,“ vyzval poslanec a hejtman ČSSD Jiří Běhounek. Vyslovil obavy, co se může stát, pokud práce rychle nepokročí. „Dopadne

to jako s jinými fondy. Rozfrčáme to na kraviny a žádná reforma nebude,“ obává se Běhounek.

„Po letech debat toho máme málo. Úkol je velký a priorita vysoká,“ prohlásil také předseda sněmovního výboru Rostislav Vyzula (ANO).

Jako první má být spuštěno čerpání dotací na centra duševního zdraví. Ta mají být novými pilíři komunitní péče o duševně nemocné. Dnes se lidé s duševní nemocí po propuštění z léčebny často ztrácejí bez pomoci, v centrech by byli nejen lékaři, ale i domácí péče a sociální pracovníci.

V lednu by měl být spuštěn projekt pro prvních pět center v pěti regionech. Následovat

má ještě v roce 2017 dalších 16 center. I kdyby se to povedlo, bude to zklamání. Loni ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček avizoval na rok 2017 vznik 30 center duševního zdraví, celkově by jich v Česku bylo potřeba ještě víc.

Místopředseda České psychiatrické společnosti, ředitel Psychiatrické nemocnice Bohnice Martin Hollý, ministerskou reformu a její ideu podpořil. Vyslovil se jen pro větší důraz na změny nastavení systému a vzdělání lidí než na investice do budov.

O reformě psychiatrie se mluví dlouhá léta. Od roku 2013 je schválená strategie reformy, její termíny se ale nedodržují.

Fondy na zlepšení psychiatrie

- Projekt Zaměstnanost na reformu psychiatrie nabízí 1,2 miliardy korun na vzdělávací aktivity, podporu lepšího pochopení duševně nemocných, sepsání doporučených postupů péče a na projekty transformace stávajících psychiatrických nemocnic. Především však na vznik Center duševního zdraví, ve kterých by měl nemocnému být k dispozici nejen psychiatr, ale i sociální pracovníci a další.
- Integrovaný regionální operační program na reformu psychiatrie počítá se dvěma miliardami korun. Peníze z tohoto fondu půjdou do rekonstrukcí stávajících psychiatrických oddělení v běžných nemocnicích a do vybudování nových. Mohou být použity i na budování center duševního zdraví.

SPOKOJENÉ BILANCOVÁNÍ. Premiér Bohuslav Sobotka je s uplynulým rokem spokojený.

Sobotkovu chválu vlády odborníci mírní

Vláda podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) přinesla Česku politickou i ekonomickou stabilitu. Daří se zvyšovat životní úroveň, rostou mzdy a je nízká nezaměstnanost, řekl na bilanční tiskové konferenci.

Sobotka vyzdvihl, že se daří zvyšovat průměrné mzdy a třetí rok za sebou roste i minimální mzda. Zvyšování platů státních zaměstnanců podle něj má inspirovat privátní sektor, aby také pracujícím přidal. Zároveň ale má sloužit i ke zlepšení kvality služeb státní správy.

Ocenil také valorizaci důchodů a schválení zvýšení příspěvků na péči. Podle premiéra se daří zajišťovat i sociální stabilitu země. Pomáhá k tomu skutečnost, že vláda jedná s odbory

i se zaměstnavateli o všech zásadních změnách.

Podle Sobotky se vláda snaží zvýšit bezpečnost občanů, i když ve světě hrozeb přibývá. Premiér uvedl, že kriminalita v Česku se snížila o deset procent a zvyšují se počty policistů. Vláda dělá vše pro to, aby bezpečnostní situaci nepodcenila, a zvyšuje kapacity bezpečnostních složek, aby se mohly zaměřit na nové hrozby.

Oslovení analytici Sobotkova slova chválu většinou korigují. Podle nich přispěla jeho vláda k dobrému výkonu ekonomiky v posledních letech jen omezenou měrou. Ekonomika je závislá především na vývoji v zahraničí, navíc vláda se ujala řízení země na počátku ekonomického vzestupu po předchozí krizi. /čtk/

Na Liberecku skončily dvě organizace hnutí ANO

Dlouhodobé porušování stanov, poškozování dobrého jména hnutí na veřejnosti a neutuchající spory, které rozdělují organizaci v Liberci, stojí za rozhodnutím předsednictva hnutí ANO zrušit své místní organizace v Liberci a ve Frýdlantu. Na základě usnesení předsednictva zanikne členství v hnutí všem dosavadním členům těchto dvou místních organizací, řekl první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek. Jedním z členů je přitom i liberecký primátor Tibor Batthyány, který byl rozhodnutím zaskočen.

„Jedná se o krajní řešení, které je ale bohužel nevyhnu-

telné. Už v květnu, kdy z místní organizace Liberec chtělo vystoupit osm jejích členů, kteří upozorňovali na opakované nedodržování stanov, nám bylo jasné, že po volbách budeme muset situaci řešit. Vedení krajské organizace se ještě snažilo vše urovnat, bohužel to k ničemu nevedlo,“ uvedl Faltýnek.

Ke zrušení organizací přispěl podle něj i fakt, že obě organizace měly dlouhodobé problémy s přijímáním nových členů. Předsednictvo hnutí podle Faltýnka zároveň pověřilo vedení krajské organizace co nejrychlejším obnovením obou organizací. /čtk/

NÁZORY str. 14

254365/18

Plyn levnější v rámci neregulované složky jeho ceny až o 30 %

www.ppas.cz 840 555 333

PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ

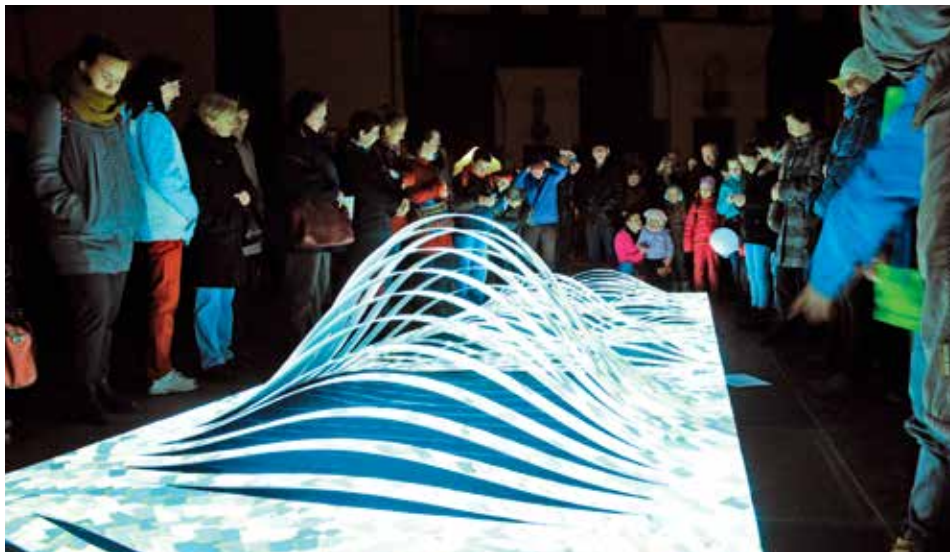
Spojení energií i služeb

Komise rozdělovala kulturní granty

■ Praha příští rok rozdává v jednoletých i víceletých grantech na kulturu 350 milionů korun.

Celkem 420 žadatelů by mělo v příštím roce získat peníze na své projekty. Nejvyšší podpora by směřovala pro filmový festival Febiofest, Signal Festival a Divadlo Semafor. Grantová komise v hlavním městě navrhla rozdělení 133 milionů korun na jednoleté kulturní granty pro rok 2017. Celkem pro příští rok počítá Praha rozdělit na kulturní granty včetně víceletých 350 milionů korun. Rozdělení peněz musí ještě schválit rada a zastupitelstvo.

Oba festivaly podpořené nejvyššími částkami jsou mezi sedmi vybranými akcemi, které Praha speciálně podporuje. Kromě Febiofestu a Signalu jsou mezi nimi Pražské jaro,

FESTIVAL S DOTACÍ. Oblíbený Signal Festival je jednou z akcí, která od města získala pro příští rok nejvyšší podporu.

Designblok, festival United Islands, Letní a Lední Letná a mimo kulturní oblast pražský běžecký maraton. Město je chtělo podporovat přímo z rozpočtu, legislativa to ale neumožňuje.

Celková částka na jednoleté granty se rozdělí mezi divadlo, které dostalo 46,2 milionu, hudbu s 26,3 miliony, nebo film s 13,6 milionu. Tanec a nonverbální umění obdrží

13 milionů, výtvarné umění a fotografie 12,3 milionu, na podporu literatury půjde 3,5 milionu a na ostatní projekty 19,1 milionu. Nejvíce žádostí bylo podpořeno v hudbě, kde jej získalo

126 žadatelů a v divadle, kde bylo úspěšných 78 projektů.

Komise navrhuje podpořit například také divadelní prostor Jatka78 a Divadlo Na Fidlovačce, které by mohly dostat více než čtyři miliony korun. Přes tři miliony by mohlo získat strašnické Divadlo X10, hudební festival Struny podzimu a Prague Metronome Festival. Podpora je navržena i pro tradiční akce, jako jsou Noc kostelů, Pražská muzejní noc, festival Khamoro nebo Zažít město jinak.

Bez grantové podpory by podle návrhu měl zůstat například festival Mezi ploty, výstava Czech Press Photo, klub Rock Café nebo společnost Franze Kafky. Pražská komorní filharmonie nedostane příspěvek na turné po Americe, Divadlo Bez zábradlí na obnovu mobiliáře a technického zařízení divadla v prostorách paláce Adria, Galerie současného umění DOX na výstavu projektu Jamming a spolek Piána na ulici na poeziomat. /čtk/

Svátky ovlivní provoz tramvají a metra

Pražská hromadná doprava bude mít o svátcích delší intervaly, bude zkrácen denní provoz a některé linky budou zrušeny. Na rozdíl od minulých let ale nebude omezen provoz před Vánocemi a až do 23. prosince pojedou linky podle jízdních řádů pro pracovní den. Změny budou platit od 24. prosince do 2. ledna.

Autobusy, tramvaje i metro pojedou na Štědrý den podle sobotních jízdních řádů. „Metro bude asi od 18 hodin provozováno až do půlnoci v prodloužených intervalech. Denní tramvaje a městské

autobusy budou zhruba v 18.00 hodin nahrazeny posílenými nočními linkami,“ uvedl Filip Drápal, mluvčí organizace Ropid.

V první a druhý svátek vánoční budou platit nedělní jízdní řády. Provoz denních linek začne v sedm hodin, tedy asi o dvě hodiny později než obvykle. Mezi 27. a 30. prosincem budou spoje jezdit podle prázdninových řádů.

Sobotní jízdní řády pak budou platit 31. prosince. Provoz metra bude prodloužen do dvou hodin a noční linky nahradí ty denní již ve 22 hodin. Posílen bude provoz nočních autobusů. Na Nový rok pak budou platit nedělní jízdní řády a v pondělí 2. ledna 2017 se budou spoje řídit prázdninovými řády. V provozu nebudou tramvajové linky 4 a 21 a školní spoje na příměstských linkách. /čtk/

ČEKÁNÍ NA SPOJ. V době svátků se doba strávená čekáním na zastávkách MHD prodlouží.

Na náměstích se bude sbírat jídlo pro potřebné

Na první svátek vánoční mohou lidé darovat jídlo potřebným u stánků na několika pražských náměstích. Akci Vánoce společně pořádá hnutí Studenti pomáhají. Stánky, kam bude možné jídlo donést a zároveň si pro něj přijít, budou na náměstí Jiřího z Poděbrad, Strossmayerově náměstí a ve Vrchlického sadech. Na Štědrý den budou politici rozdávat kolemjdoucím rybí polévku na Staroměstském a Václavském náměstí, na Kampě a ve Vršovcích.

Lidem bez přístřeší nabídnou v období Vánoc pražská zařízení pro bezdomovce cukroví a vánočku. „Na lodi Hermes budou kromě cukroví nabízet ještě vánočku a čaj,“ uvedl ředitel Centra sociálních služeb Praha Tomáš Ján. Instantní polévky,

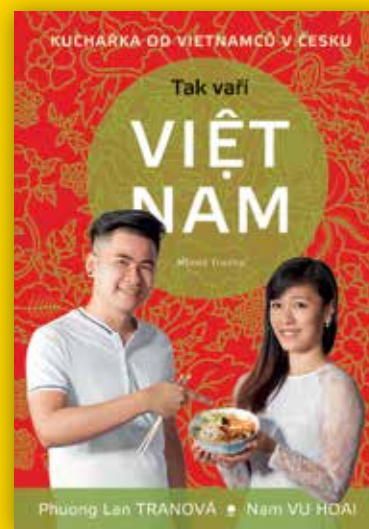
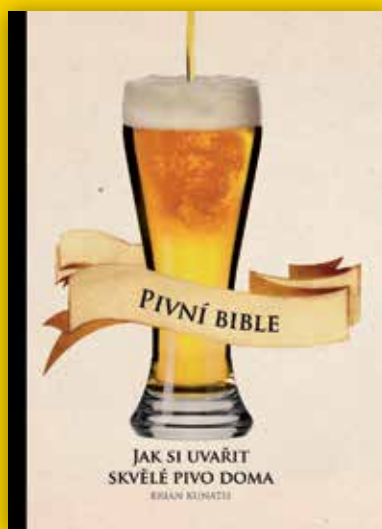
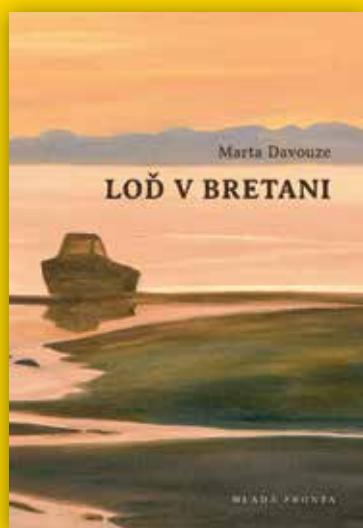
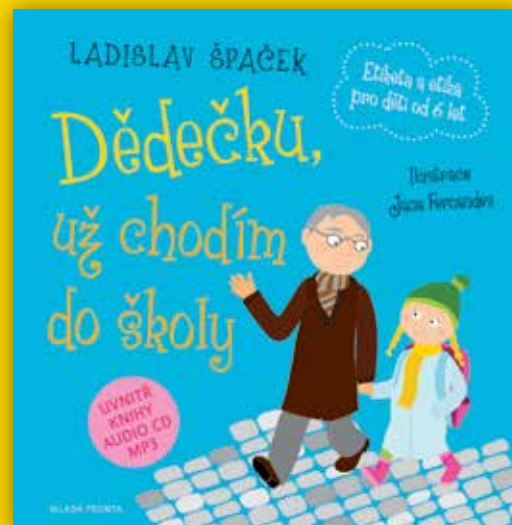
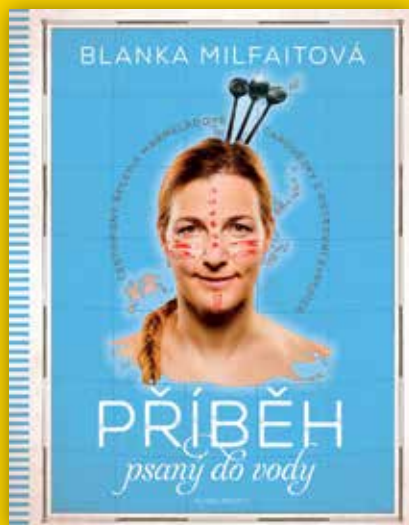
konzervy, sáčky čaje či kávu budou rozdávat terénní pracovníci lidem bez přístřeší v celé Praze.

V pražském azylovém domě s ošetrovatelskou službou dostanou na Štědrý den speciální večeri, informoval pražský magistrát. „Na stole bude kapr s bramborovým salátem a jako moučník štrůdl. Obdarovány různými dárečky už byly také děti z azylových domů,“ uvedl radní pro sociální oblast Daniel Hodek (ČSSD). /čtk/

NEJLEPŠÍ DÁREK JE KNIHA

Průměrná sazba hypoték padla na další minimum

Banky už ohlásily zdražení, ještě v prosinci by mělo dojít ke zvýšení úrokových sazeb.

Arsen Lazarevič, čtk

Hypotéky byly v listopadu nejlevnější v historii, průměrná sazba klesla na 1,77 procenta. V říjnu činila 1,80 procenta. Zájem o hypotéky byl rekordní. Vyplyvá to z údajů Fincentra Hypoindexu, který sleduje od roku 2003 průměrnou úrokovou sazbu hypoték v ČR bez ohledu na dobu fixace.

Další pokles úrokových sazeb a změny v hypotékách přilákaly do bank rekordní počty klientů. Lidé si pořídili přes 14 tisíc hypotečních úvěrů, což je v meziměsíčním srovnání o 4902 hypoték více. V objemu úvěrů držel dosavadní rekord červen 2016, kdy objemy hypoték přesáhly 23,77 miliardy korun.

Letos v listopadu si lidé sjednali hypoteční úvěry za 29,68 miliardy korun, což

Foto: E15 Michael Tomáš

ZDRAŽENÍ NA OBZORU. Éra nízkých úrokových sazeb je podle analytiků pryč.

je o 10,9 miliardy více než v říjnu. „V posledním měsíci před účinností zákona o spotřebitelském úvěru jsme se dočkali historicky nejvyšších objemů a nejnižších průměrných úrokových sazeb, které pravděpodobně nebudou hned tak překonány,“ uvedl hlavní analytik Fincentra Josef Rajdl.

Hypoindex by se měl v prosinci vrátit nad dvě procenta, odhadl analytik společnosti Chytrý Honza František Bostl. V lednu očekává nárůst až ke 2,3 procenta. „Podle mého

názoru tak začíná období růstu sazeb, které nebude dáno pouze novou regulací hypoték v ČR, ale především utahováním měnové politiky americké centrální banky Fed a Evropské centrální banky,“ dodal. V roce 2017 čeká index nad třemi procenty. Růst úrokových sazeb může podle něj ohrozit i ceny na realitním trhu.

„Lidé si zřejmě uvědomují, že od příštího roku začne docházet k postupnému nárůstu úrokových sazeb. Půjčují si proto na bydlení za co nejvýhodnějších

Tři důvody, proč hypotéky zdraží

• Regulace ministerstva financí

Banky si stěžují, že nový zákon o spotřebitelském úvěru, který začal platit od letošního prvního prosince, jim výrazně zvýšil náklady. Upozorňují, že administrativa s hypotékami je nejen časově a finančně náročnější, ale také na to, že klient bude moci bez sankce splatit každý rok až 25 procent úvěru. Pro banku se tak jedná o nevýhodnou situaci, při které nemůže kalkulovat se stabilním výnosem z hypotéky během celého období fixace.

• Vyšší inflace

Meziroční inflace v listopadu vzrostla na 1,5 procenta a o 0,5 procentního bodu překonala odhad České národní banky. Cíle ČNB ve výši dvou procent by tak mohla dosáhnout už v prvním kvartále roku 2017. Zvyšuje se tak pravděpodobnost, že ČNB ukončí svůj intervenční režim dříve, než se dosud předpokládalo, a to možná již ve druhém čtvrtletí příštího roku. S ukončením intervenčního režimu by mělo dojít také ke zvýšení hlavních úrokových sazeb, což se s velkou pravděpodobností projeví také na růstu úroků u hypoték.

• Zdražující dluhopisy

Výnosy na státních dluhopisech ve světě, ale i v Česku, pozvolna rostou. Zatímco v září se průměrná úroková sazba u desetiletých českých dluhopisů pohybovala kolem 0,25 procenta, v prosinci je to dvojnásobek. Rostoucí výnosy ovšem mohou bankám zdražit financování prostřednictvím hypotečních zástavních listů.

podmínek,“ uvedl výkonný ředitel kanceláře Reality IQ Ondřej Mašín. S levnými hypotékami a vysokou poptávkou po bydlení je

však spojen růst cen nových i starších bytů. Průměrná cena vzrostla v průběhu roku o devět procent, připomněl Mašín.

Škoda dodá Finsku další tramvaje

Hodnota zakázek přesahuje čtyři miliardy korun. Smlouva se podepíše v pátek.

Jan Šindelář

Finská společnost Transtech ze skupiny Škoda Transportation má v kapse objednávku na dalších 49 tramvají pro Helsinky. Tamní dopravní podnik využil opci na dvacet nízkopodlažních vozidel a zároveň podepsal záměr odebrat dalších 29 tramvají pro novou linku Raide-Jokeri. K podepsání samotného kontraktu na devětadvacet strojů by mělo dojít v pátek.

Celková hodnota obou dodávek přesahuje čtyři miliardy korun. Jde o úzkorozchodné tramvaje s označením ForCity Smart Artic, které se vyrábějí ve Finsku. „Naše vozidla se v severských podmínkách jednoznačně osvědčila, a i proto jsme na tomto trhu v posledním roce velice úspěšní,“ uvedl viceprezident Škody a předseda představenstva Transtechu Zdeněk Majer.

V Helsinkách už je v provozu čtrnáct tramvají ForCity Smart Artic ze čtyřiceti objednaných v minulosti. První dvě tramvaje byly dopravnímu podniku v Helsinkách dodány už v roce 2013,

Foto: čtk

TRAMVAJE PRO HELSINKY. Nové vozy z finských dílen s logem Škoda budou obousměrné.

následně prošly testy pro provoz v severském podnebí.

V roce 2015 koupila Škoda v Transtechu kontrolní podíl, takže vozy vyráběné největším skandinávským výrobcem kolejových vozidel nesou její logo. Nová linka Raide-Jokeri bude 25 kilometrů dlouhá a spojí východní část Helsinek a Espoo. Trať bude mít 33 zastávek a nahradí stávající vytiženou autobusovou linku. První prototypy budou dodány v létě 2019. Už v říjnu Škoda vyhrála tendr na patnáct až dvacet tramvají ForCity Smart Artic pro třetí největší finské město Tampere.

Poštáři budou opět stávkovat

Někteří odboráři České pošty bude ve čtvrtek znovu stávkovat. Protest má trvat celý den a bude se přesouvat z jednoho pracoviště na druhé. Na každém by mělo zastavení práce trvat zhruba hodinu. Potvrdil to předseda stávkového koordinačního výboru Evžen Dvorský. Seznam stávkujících dosud odboráři nedali podniku k dispozici. Vedení

pošty chce eliminovat dopad stávky na zákazníky.

V pondělí do dvouhodinové stávky vstoupilo zhruba sto z celkem 30 tisíc poštáků a podpořilo je 150 sympatizantů. Stávkovalo se hlavně v třídírnách v Praze a Brně, poboček se protest nedotkl. Odboráři požadují po vedení podniku zvýšení tarifní mzdy všem zaměstnancům o 2500 korun měsíčně. /čtk/

GENERÁLNÍ OPRAVA

Foto: Čtk

VODNÍ ELEKTRÁRNA ORLÍK projde v letech 2021 až 2027 generální opravou. Součástí projektu by mohla být i výměna dvou Kaplanových turbín za Francisovy. Nádrž na rozhraní Jihočeského a Středočeského kraje zadržuje největší objem vody v zemi.

Krátce

Operátoři pokryli většinu dálnic signálem LTE

Operátoři pokryli signálem rychlých mobilních sítí LTE přes 90 procent dálnic v České republice. Úroveň pokrytí jednotlivých dálnic je různá, nejnižší mají dálnice D8 a D55. Vyplyvá to z aktuálního měření ČTÚ.

Dráhy si znovu chtějí pronajmout lokomotivy

České dráhy opět vypsaly tendr na pronájem deseti elektrických lokomotiv schopných jet rychlostí 200 kilometrů v hodině. Desetiletý pronájem by podle předběžných odhadů měl vyjít na 480 milionů eur (1,3 miliardy korun). Původní zakázku vypsaly dráhy letos v dubnu, později ji ale zrušily.

Automobilky svolaly do servisů asi polovinu aut

Automobilky koncernu Volkswagen již v Česku svolaly do servisů kvůli úpravě problematických motorů TDI schopných obházet emisní měření téměř polovinu ze 154 tisíc dotčených vozů. Z toho servisů již navštívila více než třetina pozvaných aut. /čtk/

INFO.CZ

SÍLA FAKTU

nový zpravodajský portál

Komodity letos vládly trhům

■ O dvanáct procent rostl komoditní index agentury Bloomberg. Jednotlivé suroviny vynesly násobky vkladů.

Jaroslav Bukovský

Desítky i stovky procent, takové zisky letos inkasují sázkaři na komodity, ať už na suroviny samotné, akcie jejich těžařů nebo burzy zemí s jejich bohatou zásobou. Ačkoli první lednové týdny na komoditních trzích pohrozily investorům opakovaním loňského fiaska, karta se obrátila. Komoditní index agentury Bloomberg hlásí za letošní rok první růst cen za uplynulých pět let, a to v průměru o dvanáct

Foto Reuters

procent. Skutečné komoditní hvězdy ale dokázaly vydělat násobky.

„Po dvou letech vzdala Saúdská Arábie svůj boj s americkými těžebními společnostmi a společně s dalšími členskými zeměmi spolku vývozců OPEC i nečlenskými státy ohlásila první snížení těžby za dlouhá léta,“ uvádí šéfanalytik Consequ Martin Lobotka na adresu impulsu, který zažehl letošní spanilou jízdu komodit.

Ještě počátkem února byl jeden barel ropy k máni za ceny jen lehce převyšující 26 dolarů. Kdo trefil únorové dno, dokázal do prosince zhodnotit o 103 procent, za celý loňský rok pak ropa

podražila téměř o polovinu. Raketový nárůst cen zažilo během druhého pololetí i uhlí, hráči na burze za pouhých šest měsíců brali 76 procent, za celý rok pak něco přes polovinu.

Ceny hnala vzhůru hlavně Čína a její politika omezování uhelných kapacit. „Řada akcií těžařů posílila mnohonásobně. Stejně tak investoři mohli trefit mnohonásobně zisky na některých kovech,“ doplňuje analytik BH Securities Martin Vlček. Akcie amerických uhelných firem v průměru podražily o 139 procent. Komoditní vlna pomohla k raketovému růstům burz hned několika surovinovým velmocím. Více

než polovinu si připsal ruský index RTS, k obdobnému výkonu pomohly komodity i brazilským akciím, nekonovaným komoditním králem se stal ale Kazachstán. Index burzy v Almatě si proti Novému roku přilepšil o 68 procent.

Bonusem pro neamerické investory byl i silící dolar. Ten chytil druhou mízu spolu s volbou Donalda Trumpa americkým prezidentem. Například vůči euru tak letos posílil o bezmála šest procent. Zatímco tak samotné americké akcie podražily během roku zhruba o 12 procent, investoři z opačné strany Atlantiku inkasovali ještě o polovinu více. „Po ropě a na ni navázaných finančních instrumentech byl dolar a americké akcie vzhledem k riziku zřejmě nejlepší letošní investicí,“ dodává nezávislý ekonom Petr Hlinomaz.

Pomerančový džus: 47 procent

Pomerančový koncentrát, oblíbený základ ovocných džusů, se letos dostal do popředí zájmu spekulantů. Tváří v tvář obavám z ničivých hurikánů i postupujícím pomerančovému moru vyhnali investoři cenu koncentráту prudce vzhůru. Důvodem je výrazný pokles produkce v americké Floridě a v Brazílii, což jsou dvě nejdůležitější pěstitelské oblasti na světě. Zatímco brazilské plantáže přidusily silné deště, úrodu na Floridě zase ohrozily mrazy a onemocnění stromů známé jako zelenání citrusů. Podle zprávy amerického ministerstva zemědělství obrala choroba farmáře o třetinu produkce, každý třetí pomeranč totiž ještě nezralý spadl ze stromu. Úroda pomerančů tak má být v letošním produkčním roce nejslabší za posledních 52 let.

Kazašská burza: 68 procent

Kazašská ekonomika dokázala využít všechny horké karty, které letos nabídly komoditní trhy. Investoři vzali v potaz, že země leží na zásobách uhlí, ropy a železných rud, tedy komodit, jejichž ceny letos poskočily o desítky procent, a na burze v Almatě skupovali, co se dalo.

Venezuelská burza: 106 procent

Ačkoli se Venezuela potýká krom chybějících základních životních potřeb dokonce i s nedostatkem fyzické měny, tamní burza alespoň papírově frčí. Poněkud překvapivými hráči jsou na tamním parketu prostí Venezuelané, kteří se nákupem akcií snaží chránit proti dennodenně slábnoucí hodnotě měny, růstové šance ekonomiky roli nehrají.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 21. 12. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,840
Čína	1	3,736
Dánsko	1	3,634
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,587
Japonsko	100	22,095
Kanada	1	19,394
Maďarsko	100	8,708
Norsko	1	2,993
Polsko	1	6,129
Rusko	100	42,434
Švédsko	1	2,803
Švýcarsko	1	25,276
Turecko	1	7,380
USA	1	25,927
Velká Británie	1	32,072

Akcie na pražské burze

27. 12. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	70,55	-1,95%
ČEZ	419,00	-0,92%
Erste Bank	776,50	0,31%
Fortuna	85,95	-0,06%
Kofola	367,00	-0,81%
KB	866,10	-0,46%
Moneta	83,40	1,40%
O2 CR	254,20	1,48%
Pegas	780,70	0,01%
Philip Mor. ČR	12 850,00	-1,15%
TATRY	680,00	3,03%
Unipetrol	181,00	1,69%
VIG	570,50	-0,02%
Celkový objem (v tisících korun)	649 200	

Latinskoamerické akcie: 32 procent

Mix latinskoamerických akcií těžil ze všech největších ekonomik v oblasti. Ceny ropy i vládní reformy vyhnaly brazilské akcie o víc než polovinu vzhůru, o víc než pětinu ale podražily i burzy v Kolumbii a Chile. Proti proudu šlo z hlavních hráčů regionu jen Mexiko, a to kvůli investorským obavám z útlumu obchodu se Spojenými státy.

Akcie Cliffs Natural Res.: 501 procent

Zatímco ceny železné rudy se letos na burzách takřka zdvojnásobily, akcie některých z těžařů šly ještě dále. Akcie firmy z amerického Ohia vynesl výše mimo jiné i obnovený kontrakt s ocelářským gigantom Mittal, hlavním důvodem byla ale solidní poptávka po železné rudě z Číny. Ta je dovozcem přibližně dvou třetin globálního vývozu komodity.

MILIARDOVÝ TREST. Americká banka dostala nejvyšší pokutu.

Švýcaři pokutovali banky za kartel

Pokutu 99 milionů švýcarských franků (2,5 miliardy korun) udělil švýcarský antimonopolní úřad několika bankám z Evropy a ze Spojených států. Potrestal je tak za kartelové dohody v oblasti úrokových sazeb. Sankce se týkají celkem čtyř případů.

Nejvyšší jednotlivou pokutu od úřadu dostala americká banka JPMorgan, a to ve výši 33,9 milionu švýcarských franků. Banka podle úřadu provozovala v období od března 2008 do července 2009 kartel s britskou

Royal Bank of Scotland (RBS) s cílem ovlivnit londýnskou mezibankovní sazbu pro švýcarské franky. RBS se pokutě vyhnula, protože úřad o kartelu informovala.

Britská Barclays dostala pokutu 29,8 milionu franků za kartel v oblasti finančních nástrojů odvozených z úrokových sazeb eura. Za tento kartel dostaly pokutu i banky RBS a Sociétés Générales. Mezi dalšími pokutovanými byly i Credit Suisse, Citigroup a Deutsche Bank. /čtk/

Z parketu

Viktor Zeisel

Zdražování přivolává exit

V prosinci nás překvapily údaje o cenovém vývoji. Nejenom že zveřejněné informace o listopadové inflaci překonaly i náš oproti trhu vyšší odhad, ale po zavedení Elektronické evidence tržeb (EET) jsme svědky zvyšování cen v mnoha restauracích. Zdražuje se přesto, že pro podniky v sektoru ubytování a pohostinství byla snížena DPH. Neznamená to ale, že v tomto oboru pro zdražování není důvod. Ceny se v tomto sektoru již nějakou dobu výrazněji nehýbaly a v současnosti vidíme několik nákladových tlaků, které určité zdražování omlouvají.

Ceny potravin začaly výrazně růst, zvyšují se mzdové tlaky, a rostou ceny nájmu (zejména v Praze). Zvyšování cen v restauracích přímo působí do jádrové inflace. V prosinci

do jejího růstu podle našeho odhadu přispěly 0,2 procentního bodu. Celkově dynamika cenové hladiny neomylně míří k inflačním cíli České národní banky. I když prosincová inflace ještě pravděpodobně na dvě procenta nedosáhne, v prvních měsících příštího roku tato hladina již podle nás pokořena bude.

Cenový vývoj nepřekvapil pouze analytiky na trhu. Mnohem více musel šokovat centrální banku. Listopadová inflace se od jejího odhadu odchýlila již o půl procentního bodu a ČNB ve své prognóze nebrala v úvahu zdražování, které následovalo po zavedení EET, takže prosincová odchylka se pravděpodobně ještě zvýší. V lednu se tak můžeme těšit na velký příliv spekulativního kapitálu, protože zahraniční investoři na vysokou inflaci jistě zareagují. Na dnešním zasedání bude ČNB ještě opatrná, ale konec kurzového závazku před polovinou příštího roku je čím dál pravděpodobnější.

Autor je analytikem Komerční banky

Evropská komise navrhla pravidla pro reverse charge

■ Prioritou komise zůstalo vytvoření definitivního režimu pro evidenci DPH.

Cestu k tomu, aby za určitých podmínek mohly při výběru daně z přidané hodnoty (DPH) využívat obecný mechanismus přenesené daňové povinnosti, navrhla včera Evropská komise členským státům. O možnost použít takzvaný mechanismus reverse charge opakovaně žádala Česká republika a ministr financí Andrej Babiš.

Včerejší jednání komise podle dostupných informací nezměnilo parametry návrhu, které pro takovou možnost kladou poměrně přísné podmínky. „Některé

členské země vyjádřily touhu využívat na domácím trhu u DPH obecný mechanismus reverse charge. Plníme tak svůj slib a nastavujeme takové principy, abychom zajistili integritu vnitřního trhu,“ uvedl eurokomisař pro měnové záležitosti, daně a cla Pierre Moscovici.

Komise také připomněla, že její prioritou je nový definitivní režim pro DPH. Slib předložit do konce roku odpovídající návrh dal Babišovi francouzský komisař letos v červnu. Česko žádalo možnost spustit

nejméně pětiletý pilotní projekt obecného mechanismu reverse charge, který by umožňoval jeho využití u transakcí nad deset tisíc eur (270 tisíc korun).

Komise však neuvedla, že Česko žádaný pilot může spustit. Navrhla místo toho novelu směrnice o DPH, k jejímuž přijetí bude potřeba jednomyslný souhlas všech členských zemí Evropské unie. Teprve poté by bylo možné kterýkoliv unijní stát požádat o možnost reverse charge využívat. Schválení novely zatím není jisté. /čtk/

Nový systém by měl být využíván u transakcí nad

10
tisíc eur.

262863/18

INZERCE

TELEVIZNÍ SERIÁL
JANA PRUŠINOVSKÉHO
A PETRA KOLEČKA

PŘEDPREMIÉRA
prvního dílu
28. až 30. 12.
na iVysílání

TRPASLÍK

Od 2. 1. každé pondělí na ČT1

Foto: reuters

VÁNOCE POD DOHLEDĚM. Vánoční trh na náměstí Breitscheidplatz, kde se útok odehrál, se znovu otevře asi už dnes. Ostatní trhy fungovaly už včera.

Atentátník z trhu policii zatím uniká

■ Při útoku na berlínský vánoční trh utrpělo zranění téměř pět desítek lidí. Mezi 11 mrtvými jsou možná i dvě cizinky, jež se pohřešují.

Německá policie pátrá v souvislosti s pondělním útokem na vánoční trh v Berlíně po podezřelém Tunisanci. V kabině kamionu, který projel zaplněným trhem, našli policisté dokumenty vydané ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko, jež se vztahují se k 24letému Anisi Amrimu. Po něm teď pátrají na území celého

Německa. Prohledali už všechny nemocnice v Berlíně a Braniborsku ve víře, že pachatel útoku je zraněn. Stát vypsal odměnu sto tisíc eur za informace, které povedou k Amriho dopadení.

Při útoku zahynulo 11 lidí. Dvanáctou obětí je polský řidič kamionu, který byl podle deníku Bild zastřelen malorážní zbraní, až když se kamion po průjezdu částí trhu zastavil. Dosud se spekulovalo, že zemřel dříve, možná již v momentě, kdy pachatel kamion zcizil.

Na těle polského řidiče se našly i rány nožem, z čehož vyšetřovatelé usuzují, že se v kabině kamionu zápasilo. Podle Bildu je možné, že Lu-

kasz Urban sedící na místě spolujezdce v poslední chvíli stočil volant nákladního vozu, aby na trhu nepřejel ještě více lidí. Kamion trhem neprojel přímo, ale po 60 až 80 metrech skončil u silnice vedoucí po jeho okraji. Takový scénář potvrzují i informace listu Tagesspiegel z vyšetřovacích zdrojů.

Zraněné včera v berlínské nemocnici Charité navštívil prezident Joachim Gauck. Podle mluvčího kliniky zůstává jeden z hospitalizovaných v kritickém stavu, stav dalších vážně zraněných je již stabilizovaný. Celkem při útoku utrpělo zranění téměř pět desítek lidí. Mezi oběťmi útoku jsou možná i dvě cizinky – Italka a Izraelka – které se od pondělí pohřešují. Úřady mezi mrtvými zatím identifikovaly šest Němců.

Berlínský primátor Michael Müller včera spolu s řadou dalších německých politiků kritizoval bavorského premiéra a předsedu vládní CSU Horsta Seehofera, který už v úterý po útoku hovořil o nutnosti zavedení limitu pro počet migrantů přicházejících do Německa. Podle kritiků Seehofer tragédie zneužil, aby získal politické body. Bavorský premiér to odmítá. /čtk, hyl/

[Sledujte E15.cz](#)

Autobusy s civilisty z Aleppa znovu stojí

Evakuace syrského Aleppa se pozastavila. Exilová Syrská organizace pro lidská práva (SOHR) oznámila, že autobusy určené k evakuaci povstalců i civilistů stojí skoro 24 hodin. Důvod tohoto zdržení zatím není jasný.

Podle SOHR, která o dění v Sýrii informuje z Británie díky práci svých informátorů v Sýrii, čeká na výjezd z východního Aleppa šedesát autobusů se třemi tisíci lidmi.

Na výjezd čeká podle SOHR také 21 autobusů určených pro evakuaci nemocných a zraněných ze šiitských vesnic Fúa a Kafrája v provincii Idlib. Evakuace těchto šiitů je součástí dohody o Aleppu.

Mluví povstalecké skupiny Fastakim sdělil, že „bojovníci neodejdou, dokud nebude zajištěn bezpečný odjezd civilistů“. Odejít by ale chtěli a jsou připraveni předat východ města,

který ovládali od roku 2012, syrským jednotkám. Nyní jsou dokonce prý připraveni použít sebevražedné pásy, pokud se je provládní oddíly pokusí při odchodu z města zadržet.

Z Izraele včera přišel signál od premiéra Benjamina Netanjahua, že židovský stát zvažuje možnost, že by přijal zraněné syrské uprchlíky z Aleppa na léčení do svých nemocnic. Mnoho zraněných Sýřanů se za uplynulé tři roky v Izraeli již léčilo, tajně se dostali přes hranice v oblasti okupovaných Golanských výšin. „Jsme připraveni přijmout zraněné ženy a děti a rovněž muže, jestliže to nejsou bojovníci a přivezt je do Izraele a postarat se o ně v našich nemocnicích, jako jsme to již udělali s tisícovkami syrských civilistů,“ řekl Netanjahu. Izrael a Sýrie jsou přitom formálně stále ve válečném stavu. /čtk/

[Sledujte E15.cz](#)

Foto: reuters

KOMPLIKACE. Evakuace začala před týdnem, ale dvakrát byla pozastavena. V neděli to bylo kvůli palbě na autobusy, jež mířily do Idlibu pro šiity. Důvod veřejnějšího zdržení zatím jasný není.

Hledá se Anis Amri

Tunisan hledaný jako Anis Amri. byl policii znám už dříve jako muž, který může představovat nebezpečí. Televize ARD mluví o napojení na salafisty na západě Německa. Podle policistů používal víceru identit a byl vysoce mobilní, neboť se často pohyboval po celém Německu. Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky v červnu odmítl Tunisancovu žádost o azyl a umístil jej v jihoněmeckém Ravensburgu do vyhošťovací vazby. Vyhoštěn však Amri nakonec nebyl, protože neměl platné doklady a Tunisko odmítlo, že by muž kdy byl skutečně jeho občanem.

MONGOLY SVÍRÁ MRÁZ

Foto: profimedia.cz

KRUTÁ ZIMA v Mongolsku decimuje stáda skotu. Podle humanitárních organizací teplota klesá na minus 56 stupňů Celsia a zemi hrozí humanitární krize. Tento mimořádný chlad asijskou zemi postihuje většinou v desetiletých intervalech, ale tentokrát udeřil dva roky po sobě. Loni při něm uhynulo přes milion kusů skotu, což postihlo většinu Mongolů.

V Donbasu se opět regulérně bojuje

Nejméně dva ukrajinští vojáci přišli o život, osm utrpělo zranění a další byl zajat v bojích s proruskými separatisty, které opět propukly v Donbasu na východě Ukrajiny. Od začátku konfliktu v dubnu 2014 bylo zabito více než 9600 lidí. Příměří, dohodnuté v loňském roce, boje úplně neukončila, ale jejich intenzita nakrátko zeslábla.

Od této neděle však obě strany hlásí nové a nové boje ve Svitlodarském oblouku, severozápadně od Debalceve a jižně od Doněcka. Podle Kyjeva se rebelové snažili vytlačit vládní jednotky z jejich pozic, naopak

separatisté obvinili z útoku ukrajinskou armádu.

Tajemník ukrajinské bezpečnostní rady Oleksandr Turčynov včera oznámil, že ukrajinské síly během protiútoku obsadily nové, výhodnější pozice, nehledě na ustavičné a silné ostřelování, kterému jsou ve Svitlodarském oblouku vystaveny už po čtyři dny.

Povstalci podle Kyjeva prý ztratili nejméně 25 mužů, kolem 30 je jich raněných. Ukrajinská strana přiznala jako vlastní ztráty nejméně osm zabitých a desítky zraněných vojáků. Separatisté se o vlastních ztrátách nezmínili. /čtk/

Krátce

Ruského velvyslance dala zavraždit Džajš al-Fatah

K vraždě ruského velvyslance Andreje Karlova v Ankaře se přihlásila teroristická Armáda dobytí (Džajš al-Fatah). Ruského diplomata v pondělí zastřelil turecký policista v civilu devíti ranami z pistole.

Evropská komise vidí v Polsku systémový problém

Evropská komise posílá Polsku nová doporučení týkající se právního státu v zemi. Varšava dostala další dva měsíce na to, aby zareagovala. První místopředseda komise Frans Timmermans prohlásil, že EK v Polsku vidí systémový problém. /čtk/

Náš člověk v USA

Julie Urbišová

Obama už ví, co bude dělat

Sbor volitelů potvrdil, že 45. prezidentem USA bude Donald Trump. Ve stejnou dobu se ukazuje, že Hillary Clintonová získala zhruba o 2,8 milionu více hlasů. Demokraté sice mohou být v této situaci zapšklí, zhrzení nebo zlostní, odvolávat se ale nebudou.

A zatímco se dveře v newyorské Trump Tower netrhnou a prezidentův tým na plné obrátky dojednává administrativu, demokraté usedají ke kulatým stolům a definují chyby. Začínají si zvykat na pozici slabší politické strany, a to na všech politických kolbištích.

Pro demokraty je zde zcela nová situace. Byli si svým vítězstvím tak jistí, že v plánu na další měsíce měli právě oni dosazování svých lidí do uvolněných funkcí a vytváření konkrétních plánů vlády. Místo toho teď hledají cestu,

jak se vyhrabat z bahna. Američané chtěli změnu a tu jim Hillary nemohla nabídnout. Volební tým podcenil rurální oblasti. Úspěšná ekonomika po překonání krize a mnoho dalších témat, kde si stále ještě Obamova vláda věřila, se ukázaly jako ne tolik důležité a atraktivní pro voliče. Jak poznamenal v aktuálním rozhovoru pro rozhlasovou stanici NPR Barrack Obama, nejde totiž o mediálně

atraktivní témata: „Místo toho voliči věděli hodně o kontroverzních tématech, jako byl problém toalet pro transsexuály.“ Témata i změny, které liberálové vítají, jsou pro starší nebo konzervativní voliče naprosto neslučitelné s jejich hodnotami.

Jak z toho? Musíme vytvořit stejné hnutí, jako se to podařilo Trumpovu týmu, říkají jedni. Je třeba přehodnotit liberální ideály a možná ustoupit, přiblížit se voličskému středu, zaznívá odjinud. Demokraté čeká dlouhá cesta. Dosluhující prezident vidí naději v mladých lidech. Dokonce je chce sám vyhledávat a být jim koučem. Kdo jiný? Ovšem až poté, co vezme Michelle na velkou, dlouhou dovolenou a užije si poslední možný čas se svými dospívajícími dcerami, než mu, jak ve stejném rozhovoru jakožto lítostivý otec připustil, vylétnou z hnízda.

Autorka je novinářka žijící v USA

INZERCE

REBEL X

CIMRMAN ODHALEN!

PRÁVĚ V PRODEJI

Elektrina z Německa už tolik nezlobí

■ Nadbytečná elektrina z německých větrných elektráren letos nezatížila českou přenosovou soustavu tak jako v minulosti. „Němci se chovají velmi odpovědně. Velkou část možných přetoků vyřeší regulací vlastní sítě,“ říká **předseda představenstva ČEPS Jan Kalina.**

Jan Stuchlík

EB Přebytky výroby německých elektráren, které pronikaly do české přenosové soustavy, nutily ČEPS nasazovat drahá opatření na vyrovnání výkyvů napětí v síti. Jak to vypadalo letos?

Nad očekávání dobře. Čekali jsme, že v souvislosti s vypnutím jedné linky na severu mezi Vierradenem a Krajníkem a instalací polských transformátorů s posuvem fáze výrazně vzroste množství drahých mezinárodních redispečinků neboli vyžádané změny výkonu určitých zahraničních elektráren. Ale na severu Německa letos zřejmě tak moc nefouká. Navíc Němci se chovají velmi odpovědně a řeší si situaci sami pomocí řízení výkonu elektráren uvnitř Německa. Takže nároky na naši síť nejsou vysoké a my se držíme pod původním rozpočtem.

EB Ve srovnání s rokem 2015 je situace lepší?

Náklady na redispečinky jsou letos nižší. Důvodem je jednoznačně počasí. Loni byl problém v tom, že na Balkáně bylo málo vody pro vodní elektrárny a na severu

Německa hodně foukal vítr. Proto byly přetoky na velké vzdálenosti masivní a náklady na redispečinky vyšší. Měli jsme problém jen dva dny v září, kdy jsme zaznamenali velké přetoky, které Němci úplně neurčidili.

EB Kolik jste ušetřili?

Náš letošní rozpočet na redispečinky je 120 milionů korun. Báli jsme se, že kvůli omezení kapacity na polsko-německé hranici se můžeme dostat až na 400 milionů korun. Pro srovnání – v samotném Německu stála vyrovnávací opatření v síti v roce 2015 přes 400 milionů eur a pro letošek se odhaduje už miliarda eur. To zaplatí německý spotřebitel elektřiny. Když spustíme na hranici s Německem transformátory s posuvem fáze, naše náklady na redispečink klesnou k nule, protože přetoky budeme umět lépe řídit.

EB Kdy se očekává zprovoznění českých transformátorů?

Dvě jednotky jsou už na místě a jsou nainstalované. Třetí už tam máme také, ale ještě není zapojená. Čekáme na čtvrtou, která je pořád u výrobce v Itálii. Původně

Foto: EB/Anna Vačková/2x

neprošla testy, ale teď by už měla být v pořádku. V únoru by ji Italové měli přivést do Česka a uvést do provozu do poloviny roku.

EB Dříve Česko před nežádoucími přetoky elektřiny chráněno nebude?

Chceme se dohodnout s Němci, že bychom zprovoznili dvě už nainstalované jednotky a vedlejší linku bychom dočasně vypnuli. Toto řešení Němci preferují. Pokud k tomu dá italský

výrobce souhlas, protože původní plán byl zprovoznit všechny čtyři jednotky najednou, mohli bychom už od ledna tok elektřiny z Německa do Česka regulovat.

EB Nebude vadit, že místo dvou linek bude fungovat jen jedna?

Dočasně se sníží přenosová kapacita mezi Českem a Německem. Až se zprovozní další dvě jednotky transformátoru, zase tu druhou linku zapneme a obnovíme plnou

kapacitu. Regulovat tok elektřiny jen na jedné lince by nemělo smysl. Protože tou druhou by se elektrina vracela zpátky a přetěžovala by ji.

EB Jak zprovoznění českých transformátorů pocítí tuzemští obchodníci s elektřinou nebo výrobci elektřiny?

Transformátor je nástroj, který chrání síť proti přetížení a blackoutu. Obchodníkům moc nepomůže, protože

neuvolní přenosovou kapacitu. Těm by mohlo pomoci až zrušení německo-rakouské obchodní zóny na trhu s elektrinou.

☞ Ta by měla podle rozhodnutí evropského sdružení regulátorů ACER skončit v červenci 2018. Stane se to?

Provozovatel rakouské přenosové sítě APG už řekl, že se všemi právními prostředky pokusí toto rozhodnutí zvrátit. Rakušané by na zrušení zóny totiž nejvíce prodělali. Nakupují levnou elektrinu z Německa a ukládají ji do svých přečerpávacích elektráren v Alpách. Když je nedostatek elektriny v Německu, tyto elektrárny spustí a posílají za vyšší ceny elektrinu do Německa.

☞ Jaký by to mělo mít na Rakousko finanční dopad?

Rakušané zaplatí za elektrinu zhruba o 300 milionů eur více. Ale na druhou stranu stejné peníze ušetří Němci. Jde o to, že na německo-rakouské hranici se začne plánovat využití tamního vedení podle jeho skutečné kapacity. Dnes se Rakousko a Německo tváří, že součástí jejich společné hranice jsme i my. Takže nakoupená elektrina teče z Německa do Rakouska přes Česko.

☞ Co bude zrušení zóny znamenat pro české obchodníky s elektrinou?

Toky elektriny na jih budou menší. Tím by se mohla uvolnit pro české obchodníky kapacita vedení mezi Českem a Německem a nakonec i směrem do Rakouska.

☞ Pokud budou mít čeští obchodníci lepší přístup k levné elektřině v Německu, může se to nějak promítnout do tuzemských cen elektriny?

To si nemyslím. Levnou elektrinu už tady máme. Půjde spíše o nárazové obchodní příležitosti pro obchodníky. Výhodu by mohli mít i čeští výrobci elektriny, kteří mohou uvolněné kapacity na vedení využívat třeba k většímu exportu do Německa a Rakouska.

☞ Na konci listopadu Evropská komise zveřejnila návrhy na reformu trhu

s elektrinou. Jak je hodnotíte?

Zvlášť nebezpečný je pro nás návrh, kterým chce komise vytvořit regionální provozní centra. Ta by měla dostat rozhodovací pravomoci, které dnes mají provozovatelé jednotlivých přenosových soustav. Ti jsou však dnes odpovědní svým národním vládám. Hrozí, že se pak všichni budou spoléhat na ty druhé a příslušná opatření nebudou rozvíjet tak, jako když se soustavy řídí samostatně.

Domlouváme se, ale pořád platí, že každý je odpovědný za svou soustavu, za její bezpečnost. Pokud se vše bude řídit z jednoho centra, odpovědnost přejde na toto centrum a provozovatelé jednotlivých soustav se na to budou spoléhat.

☞ Takže ČEPS nebude nic dělat a bude spoléhat na to, že případné problémy se vyřeší v Německu?

Rozhodnutí nebudeme dělat my, to bude dělat někdo jiný.

☞ Nemyslím, že se do tuzemských cen elektřiny může promítnout lepší přístup českých obchodníků k levné elektřině v Německu. Levnou elektrinu už tady máme. Půjde spíše o nárazové obchodní příležitosti pro obchodníky.

☞ Už teď se s jinými přenosovými soustavami domlouváte na společných postupech. Proč by to mělo být s regionálními centry jiný?

☞ Vy se na něm v rámci regionální centra nebudete podílet?

Bojím se, že nebudeme. Protože to bude nějaká nadnárodní instituce, která nebude v rukách provozovatelů přenosových soustav. Naše výhrady k pracovní verzi návrhu, které jsme formulovali prostřednictvím evropského sdružení provozovatelů přenosových soustav ENTSO-E, komise nevezala v úvahu.

☞ Sama logika návrhu komise, aby se výroba a přenos řídily ve větších regionech, protože se optimálně využijí dostupné kapacity, není správná?

Do určité míry ano. Ale hrozí, že se bude rozhodovat o provozu sítí bez jejich detailní znalosti. My přesně víme, v jakém stavu je ta která část naší soustavy, jak

si můžeme dovolit zatížit nějakou linku, jak můžeme spoléhat na určité zdroje regulační energie. Když o tom nové řízení nebude mít dostatečné povědomí, roste riziko, že zvolí špatnou strategii. Podobné je to i s náklady. Nás teď zajímá, kolik bude českého zákazníka řízení soustavy stát, ať už jde o náklady na redispečinky nebo ochranné transformátory. Při centrálním řízení tento národní pohled nebude brán v úvahu.

To je pravda, ale jsou okamžiky, kdy je spotřeba tak malá, že už jiné zdroje než vítr a slunce do sítě nedodávají. Pak nastává problém, kdy i tyto zdroje vyrábějí více, než je potřeba. Tam by možnost regulace byla vítána.

☞ S rozvojem menších obnovitelných zdrojů chce dát komise větší pravomoci provozovatelům distribučních soustav, aby si mohli síť řídit podobně, jako to teď děláte vy. Poznáte to nějak v běžném provozu?

V Česku už totéž řešíme v rámci Národní akčního plánu pro chytré sítě. Myslíme si, že je správné, aby za bilanci České republiky byla i nadále odpovědná společnost ČEPS, a to kvůli jednoznačné nákladové efektivitě z pohledu celé elektrizační soustavy.

☞ V notifikaci podpory obnovitelných zdrojů pro elektrárny připojené před rokem 2013 si komise dala podmínku, že Česko musí investovat 20 milionů eur do posílení přenosových kapacit. Jak významná je to částka?

Máme několik projektů společného evropského zájmu, do nichž investujeme několikrát více než těch 20 milionů eur. Investujeme do rozvedení a do vnitrostátních linek, přeshraniční propojení posilovat nepotřebujeme. Tam je kapacita dostatečná.

Jan Kalina (47)

Je absolventem Zápaadočeské univerzity v Plzni, Fakulty elektrotechnické, oboru elektroenergetika. Naposledy byl členem představenstva a obchodním ředitelem společnosti Severočeské doly. V letech 2007 až 2012 jednatel a generálním ředitelem ČEZ Správa majetku. Ve společnosti ČEZ zastával různé pozice v nákupních útvarech společnosti. Předsedou představenstva ČEPS se stal v dubnu 2016.

Tvář dne

„Návrh, o který jsme tak dlouho bojovali, sice nenadchne, ale je dobře, že konečně spatřil světlo světa a máme s čím pracovat,

řekl ministr financí Andrej Babiš k návrhu EK na reverse charge
str. 9

Foto: ČTK

Komentář

Bohumil Pečinka

Kauza Rath: důkazy, které obstojí

Můj kamarád je velký znalec amerického justičního systému. Za vrchol úcty k zákonům považoval, když soudci ve filmech nepřipustili nějaký důkaz jen proto, že nebyl získán v souladu se zákonem. Tvrdil, že neosobní procedurální korektnost musí v demokracii stát výš než formální správnost. Jinak řečeno, nejde spoléhat na individuální vkus lidí, kteří posuzují, zda ten či onen je viněn. Jediná podstatná věc je řádný důkaz, který dotyčného usvědčí. Dodával, že když se bude postupovat v souladu se zákony, nemohou nastat justiční přehmaty, k nimž dochází i v demokracii.

Jaké bylo moje překvapení, když dotyčný nazlobeně reagoval na zrušení rozsudku v kauze Rath a spol. Najednou zapomněl na americkou zkušenost a tvrdil, že když někoho chytí s krabicí od vína, v níž je sedm milionů, má být odsouzen bez ohledu na cokoliv. Svou roli v jeho postoji hrálo i to, že Ratha neměl dvakrát

rád. Když jsem mu připomněl jeho někdejší názory na procedurální korektnost, jen řekl, že Rath si to stejně zasloužil za jiné věci.

Shrňme si, k čemu vlastně došlo. Jeden senát pražského vrchního soudu zrušil v říjnu 2016 rozsudek krajského soudu, který bývalému středočeskému hejtmanovi a jeho spolupracovníkům vyměřil několikaleté nepodmíněné

Policisté, a především státní zástupci v čele s Lenkou Bradáčovou tak tlačili na pilu, až zničili výsledky své práce.

tresty. Před pár dny pak všem stranám sporu rozsudek doručil. V reakci na to začala mediální vřava, a to hned z několika důvodů.

Soudní řízení s Davidem Rathem, spojené s jedenáctiletou vazbou, mělo ráz rozsudku nad celou politickou epochou. Když do něj novináři tolik investovali, měli za to, že rozsudek jim dá „jistotu desetinásobku“. Do toho přichází soudce Petr Zelenka a říká: Neřeším, jestli je Rath viněn, nebo neviněn. Podstatná pro mě je procedurální korektnost a soulad se zákony. Ústečtí soudci pochybili tím,

že ve věci odposlechů, domovních prohlídek a sledování osob nepřistoupili k hodnocení důvodnosti nasazení těchto prostředků a jen mechanicky převzali argumenty policistů a státních zástupců. To je zhruba hlavní závěr jeho čtyřicetistránkového písemného rozsudku.

Ostře na to reagoval ministr spravedlnosti Robert Pelikán, který prohlásil, že je to „precedent pro jiné případy postavené na odposleších“, a dodal, že podá k Nejvyššímu soudu stížnost pro porušení zákona. Na rozdíl od něj si dovolíme myslet, že je to precedent především v jedné věci – stávající právní praxe se musí dodržovat. Pokud si ministr Pelikán myslí, že tato pravidla jsou špatná, mohou je v parlamentu vládní poslanci změnit.

Dost mimo jsou pak debaty, jestli to Rath udělal, nebo ne. Pravděpodobně ano, ale to je na vkus a posouzení každého z nás. Soud se však zabývá výhradně důkazy, které jediné rozhodují o vině a nevině. A jestli byly pořízeny nezákonně, tak prostě jako důkazy neobstojí. Rath možná bral úplatky. To nic nemění na tom, že policisté, a především státní zástupci v čele s Lenkou Bradáčovou tak tlačili na pilu, až zničili výsledky své práce. Rozsudek soudce Zelenky není o ničem jiném.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

Glosa

Noví a čistí

Hnutí ANO nabídlo další díl seriálu o osobních ambicích a sporech, který má skončit očistnou katarzí. Staré a zkažené zanikne, aby nové a čisté povstalo. Je jen otázkou, jak dlouho tomu bude část voličů ještě věřit.

Po loňském zrušení karlovarské, ústecké, opavské a hodonínské buňky babišovců přišly na řadu liberecká a frýdlantská. Bolestivý pro ANO je zvláště Liberec, kde zanikne členství i primátorovi. Obě organizace prý měly problémy s přijímáním nových členů, porušovaly stanovy. Podle místopředsedy ANO Jaroslava Faltýnka to vypadalo, jako by si je jejich vedení zprivatizovalo. Asi proto, že uskupení staví svoji existenci na kritice tradičních partají, je to docela kajicné přiznání.

ANO už je v politice pět let, není žádným nováčkem. Nenasálo jen nové a čisté tváře, je v něm také nemálo přeběhlíků. Ostatně i Faltýnek byl členem ČSSD. A Andrej Babiš pohádkově zbohatl v době, kterou označuje za naprosto prohnitou.

Pavel Otto

Kresba: Milan Kounovský

Bittová s Čikori si umějí počkat

■ Jedna z nejvýraznějších osobností tuzemské alternativní scény Iva Bittová po patnácti letech opráškla značku Čikori a se skupinou tohoto jména vydala velmi povedené album s názvem *At Home*.

Dušan Kütner

Na nové desce se zpěvačka, houslistka, skladatelka a herečka spojila s letitým souputníkem, kytaristou Vladimírem Václavkem, uznávaným kontrabasistou Jaromírem Honzákem a s trumpetistou Oskarem Törökem. Výsledkem je jedno z nejlepších alb letošního roku v oblasti alternativní scény, kterého se rozhodně nemusí bát ani posluchači nepovažující se zrovna za alternativní a jazzové fajnšmekry.

Ze spolupráce Bittové a Václavka vzešlo před téměř dvaceti lety kultovní album *Bílé inferno*. Na ně aktuální počín navazuje, nejen zadumanou atmosférou vyvolávanou minimalistickými Václavkovými kytarovými pasážemi, ale také celkem standardní písničkovou formou s českými i anglickými texty. To ovšem ale stále v jejich případě neznamená rozhlasových tři a půl minuty, ale třeba deset.

Nahrávání alba přitom trvalo téměř dva roky, počkat se však tvůrcům vyplatilo. Písňe jsou vypilovány do posledního detailu, plynou přirozeně jako voda v potoce, někdy rychleji, někdy pomaleji, někdy klidně, někdy lehce bouřlivě.

Bittová je možná stále pro mnohé symbolem někdy příliš exaltovaného hlasového divokého projevu, díky kterému si i razila a prorazila cestu na alternativní scénu. Nové album je ale v tomto ohledu mnohem vážnější, vyzrálé a decentní, prostě žádná divočina.

Rozdíl od *Bílého inferna* pak spočívá v přítomnosti dokonalé trumpetky Oskara Töröka navozující atmosféru newyorských jazzových klubů s Milesem Davisem na pódiu.

Tomu bezpochyby pomohlo i to, že zatímco samotné album se natáčelo ve studiu V ve Zlíně, finálního masteringu se ujal ve svém studiu Area 52 v New Yorku Dave Cook. Ten v minulosti spolupracoval například s Nickem Cavem, Davidem Bowiem, Alanis Morissettovou nebo s Radiohead.

První album vydané pod značkou Čikori v roce 2001 získalo několik ocenění. Album *At Home* by to mohlo dotáhnout stejně daleko.

Iva Bittová a Čikori: *At Home*

Vydavatel: Indies Scope Records

Hodnocení: 90 %

Foto: profimedia.cz

Minirecenze

FILM Špinavej kšeft

(Režie: Pascal Chaumeil)

Víc než rok po smrti francouzského režiséra Pascala Chaumeila se do kin dostal jeho poslední

a možná i nejzajímavější snímek. V černé krimikomedii si opět zahrál Romain Duris, jehož znal režisér z romance (K)lamač srdcí. Tentokrát dostal roli nezaměstnaného, který přijme práci zabijáka – a začne si v ní libovat. Víc než o akci a napětí se film, zadaptovaný z amerického románu svou druhou hereckou hvězdou Michelem Blanckem, zajímá o morálku hlavního hrdiny, na niž nahlíží s cynismem i smutkem. Tento tlumený, lehký a zároveň mírně znepokojující tón výsledek o kousek vytahuje z řady zaměnitelných krimi o svodech života nájemného vraha.

DOKUMENT Miluj mě, jestli to dokážeš

(Režie: Dagmar Smržová)

Také lidé s postižením hledají lásku. Anebo v českém dokumentu s poněkud

zavádějícím názvem alespoň sex za peníze, což pro ně také není úplně lehké. Novinka Dagmar Smržové, která letos na festivalu dokumentů v Jihlavě získala cenu diváků, těží z tabuizovaného tématu i z citlivého přístupu ke svým třem výhradně mužským hrdinům, dvěma postiženým fyzicky a jedním psychicky. Začátek s jejich představováním a zpověďmi vypadá nejzajímavěji, spolu s ukázkami, jak je pro ně „běžný život“ namáhavý. Film se ale v půli roztéká a otré o sociální dokument o důvodech prostituce i o propagaci nově vznikající sexuální asistence, to vše na ploše jediné hodiny a bez potřebné hloubky. Dokument televizních rozměrů, který víc než jako plnohodnotný film funguje jako úvod k diskusi.

Iva Přivřelová

Tipy

AMC • 16.50

DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ

Slavné soudní drama Sidneyho Lumeta je aktuální i dnes. Mezi porotci složitého případu se objeví také Jiří Voskovec v jedné ze svých největších rolí.

Foto dne

Foto: Reuters

KDYŽ SE NEDÁ DÝCHAT. V čínské metropoli Pekingu včera stovky inspektorů dohlížely na do držování zákazů vydaných kvůli katastrofální smogové situaci, například zda jsou na silnicích jen auta s lichými čísly na poznávací značce. Pátým dnem byla kvůli nejvyššímu stupni ohrožení narušena doprava, průmyslová výroba i školní docházka. Mnoho občanů si přitom stěžuje, že jsou zavedená opatření neúčinná.

Trendy

Roboti člověku budou pomáhat i v sexu

■ Sex manželských párů se brzy bude odehrávat jen při zvláštních příležitostech. Do postelí míří sexuální roboti s umělou inteligencí.

Jiří Liebreich

Roboti se v příštích pětadvaceti letech stanou běžnou součástí sexuálních životů. K jejich užívání má docházet častěji než ke styku se skutečným partnerem. Cena těchto robotických „pomoc-

níků“ dnes přesahuje hranici dvou set tisíc korun, v budoucnu by se však měli stát cenově dostupnější. Současní roboti umějí číst konkrétní

emoce svého uživatele díky přesné analýze jeho výrazů a hlasu. Nové roboty budou výrobci navrhovat tak, aby se byli schopni učit sexuální

preferenci svých lidských partnerů, a neustále tak zkvalitňovali svůj výkon.

„K používání sexuálních robotů dojde nepochybně během následující dekády. Není ale jasné, jestli se stanou sociální normou. Průzkumy ukazují, že na „soužití“ s nimi je připraveno tak deset procent lidí,“ řekl bývalý poradce OSN Noel Sharkey na Mezinárodní robotické konferenci, o které informoval The Telegraph. „Jsme natolik zaměstnání vlastními životy, že myšlenka provozování sexu s roboty je vlastně přirozeným procesem v našem evo-

lučním vývoji. Myslím si, že roboti promění naše skutečné vztahy na hodnotnější a více vzrušující,“ prohlásil Trudy Barber, průkopník v oblasti vlivu technologií na sexuální život. „Otázka nezní ‚kdy to bude akceptovatelné‘, ale ‚kdy se integrujeme‘,“ dodal.

Odborníci na umělou inteligenci se ale obávají toho, že by mnoho mladých lidí mohlo mít svůj první pohlavní styk právě s roboty a vyrůstat tak s nerealistickou koncepcí pohlavního styku. Naopak stále častěji umělé společníky využívají starší lidé, a to zejména v asijských zemích.

E15

E15, deník pro ekonomiku a byznys | Vydává CN Invest a. s., Komunardů 1584/42, Holešovice, 170 00 Praha 7, IČ 04312945, internet www.e15.cz | Šéfredaktorka Tereza Zavadilová | Zástupci šéfredaktorky Hana Filipová, Martin Čaban a Stanislav Šulc | Šéfkomentátorka Jana Havlígerová | Vedoucí vydání Kateřina Baumgartnerová a Petr Dašek | Redakce E15.cz Michal Nosek | Sekretariát redakce Adéla Nová, tel.: 225 977 668, redakce15@cninvest.cz | Kontakt na členy redakce jmeno.prijmeni@cninvest.cz | Distribuce distribuce@cninvest.cz | Marketing David Hanuš, david.hanus@cncenter.cz | Inzerce Šárka Kamarýtová, sarka.kamarytova@cncenter.cz | Číslo registrace deníku E15 – MK ČR E 17948, ISSN 1803-4543 | Deník E15 vychází od listopadu 2007 | Přetisk a jakékoli šíření povoleno pouze se souhlasem vydavatele | Nevyžádané příspěvky se nevracejí | Tisk EUROPRINT a. s. | Předplatě predplatne@cpost.cz, bezpl. linka 800 300 302 | Tištěný a prodaný náklad ověřuje ABC, člen IF ABC